

IR-VIII.7154.30.2013.2

Dodatkowe informacje dla Komisji powołanej zarządzeniem Nr 226/09 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 8 czerwca 2009r. (ze zm.) dotyczące szacowania zakresu i wysokości szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi na terenie województwa wielkopolskiego w 2013 r.

I. Przepisy prawne i inne dokumenty źródłowe:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.).

2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1857/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z wytwarzaniem produktów rolnych oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 70/2001.

3. Zarządzenie Nr 226/09 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie powołania Komisji do szacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (ze zm.).

4. Informacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2013 r. dla Komisji powołanych przez Wojewodę dotycząca ogólnych zasad szacowania strat w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę.

II. Procedura szacowania strat

Wystąpienie niekorzystnego zjawiska atmosferycznego na terenie gminy potwierdza wójt (burmistrz, prezydent miasta) i niezwłocznie powiadamia Wojewodę Wielkopolskiego.

Ustalenia zakresu i wysokości szkód dokonuje Zespół Komisji pracujący na terenie danej gminy poprzez lustrację na miejscu **w ciągu dwóch miesięcy od dnia stwierdzenia skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych**, jednak nie później niż:

- 3 miesiące od wystąpienia suszy, gradobicia, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawin,
- 3 miesiące od ustąpienia wody umożliwiającej wejście komisji na pola i rozpoczęcie szacowania szkód w uprawach, zwierzętach i maszynach spowodowanych przez powódź i 12 miesięcy od ustąpienia wody w przypadku szacowania szkód spowodowanych przez powódź w budynkach i drzewach.

Natomiast Wojewoda w ciągu 3 miesięcy od dnia stwierdzenia skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych występuje do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o uruchomienie preferencyjnej linii kredytów na wznowienie produkcji dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

O rozpoczęciu szacowania szkód należy powiadomić odrębnym pismem Wojewodę Wielkopolskiego podając datę rozpoczęcia szacowania.

Po lustracji na miejscu Zespół Komisji sporządza protokół oszacowania zakresu i wysokości szkód, zgodnie z określonym wzorem (zał. nr 1). Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach, po jednym dla stron.

Jedną z istotnych zasad szacowania szkód jest zachowanie obiektywizmu i bezstronności. Mając tę zasadę na uwadze, członkowie Komisji, bezwzględnie nie mogą brać udziału w szacowaniu szkód we własnych gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, a także małżonków, rodziców, dzieci oraz najbliższych krewnych i powinowatych.

Straty w gospodarstwie rolnym lub działach specjalnych produkcji rolnej określa się na podstawie średniej rocznej produkcji całego gospodarstwa, wyrażonej kwotą obniżenia przychodu w wyniku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

W przypadku gdy w gospodarstwie rolnym prowadzona jest produkcja roślinna i zwierzęca, niezależnie od tego czy szkody wystąpiły wyłącznie w uprawach, czy wyłącznie

w zwierzętach, czy też w uprawach i zwierzętach, dla celów ubiegania się o kredyt preferencyjny poziom szkód musi być wyższy niż 30 % średniej rocznej produkcji danego rolnika z ubiegłych trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody lub trzech lat w okresie pięcioletnim z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, tj. w zakresie produkcji zwierzęcej i roślinnej.

W protokole oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w dziale **produkcji roślinnej** należy wpisać dane w sposób następujący:

- 1. Kolumna 2 - rodzaj uprawy - należy wpisać wszystkie uprawy w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej w roku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, bez względu na stopień szkód. Uprawy, w których nie wystąpiły szkody należy również wpisać i dokonać stosowych obliczeń.**
2. Kolumna 3 – powierzchnia uprawy, przy czym minimalna powierzchnia uszkodzonej uprawy nie może być mniejsza niż 0,1 ha. *(Powierzchnia poszczególnych upraw podana przez rolnika, winna być zgodna z powierzchniami deklarowanymi we wniosku o dopłaty obszarowe składane do ARiMR)*
3. Kolumna 4 - oszacowany przez Zespół Komisji poziom szkód w poszczególnych uprawach rolnych wyrażony w procentach.
4. Kolumna 5 – średni plon sprzedaży z ha z 3 ostatnich lat lub z 3 lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższym i najwyższym plonie (dt/ha).
5. Kolumna 6 – średnia cena sprzedaży z 3 ostatnich lat lub z 3 lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższej lub najwyższej cenie (zł/dt).
6. Kolumna 7 – średni przychód z 3 ostatnich lat lub z 3 lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższych i najwyższych przychodach – wyliczenia dokonuje program Excel.
7. Kolumna 8 – prognozowany plon z 1 ha w roku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego (dt/ha) – wyliczenia dokonuje program Excel.
8. Kolumna 9 – uzyskana lub prognozowana cena sprzedaży w roku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego (zł/dt).
9. Kolumna 10 – uzyskany lub prognozowany przychód w roku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego (zł) – wyliczenia dokonuje program Excel.
10. Kolumna 11 - kwota obniżenia przychodu w wyniku wystąpienia niekorzystnego zjawiska – ogółem na uprawę (zł) – wyliczenia dokonuje program Excel.

11. Kolumna 12 - koszty nieponiesione w związku z wystąpieniem szkód – łącznie na cały areal uprawy tj. koszty związane np. z uprawą, których rolnik z powodu wystąpienia szkody już nie poniósł (koszty nieponiesionej pracy, zabiegów agrotechnicznych itp.), jeśli nie występują należy wpisać „0”.
12. Kolumna 13 – udokumentowane dodatkowe koszty poniesione z powodu niezebrania plonu w wyniku szkód – łącznie na cały areal uprawy np. kara za nie wywiązanie się z kontraktacji, wpłacone zaliczki, koszty na dodatkowe uporządkowanie pola, koszty związane z zakupem sadzonek truskawek lub innych roślin o okresie użytkowania 2-5 lat oraz pasz, o ile ten zakup wynika z ujemnego bilansu paszowego w gospodarstwie rolnym spowodowanego szkodami powstałymi w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych itp., jeśli nie występują należy wpisać „0” lub pozostawić puste.

W protokole oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w dziale **produkcji zwierzęcej** należy wpisać dane w sposób następujący:

1. Kolumna 2:

- należy wpisać gatunki zwierząt oraz nazwę uzyskiwanego produktu zwierzęcego (np. trzoda chlewna/żywiec wieprzowy, lochy/prosięta, bydło opasowe/żywiec wołowy, krowy/mleko, drób/żywiec drobiowy, drób/jaja);
- należy uwzględnić wyłącznie produkcję towarową zwierząt prowadzoną w gospodarstwie;

2. Kolumna 3:

- należy wpisać rzeczywistą lub prognozowaną (uwzględniając ilość cykli produkcyjnych w poszczególnych rodzajach produkcji w ciągu roku) liczbę zwierząt w roku wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego bez uwzględniania szkód powstałych w wyniku tego zjawiska;

3. Kolumna 4:

- należy wpisać liczbę zwierząt padłych lub poddanych ubojowi z konieczności w sztukach w wyniku niekorzystnego zjawiska atmosferycznego;

4. Kolumna 5:

- należy podać średnią roczną wydajność od jednej sztuki z 3 ostatnich lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższej i najwyższej produkcji (dane należy podać w jednostkach odpowiednich dla danej produkcji np. trzoda chlewna/żywiec wieprzowy – kg, lochy/prosięta-sztuki, krowy/mleko - tys. litrów, drób/jaja-sztuki, bydło opasowe/żywiec wołowy - kg);

5. Kolumna 6:

- średnia roczna produkcja - wyliczenia dokonuje program Excel;

6. Kolumna 7:

- należy podać średnią cenę sprzedaży z 3 ostatnich lat lub z 3 lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższej lub najwyższej cenie w zł, uwzględniając wcześniej przyjęte jednostki wydajności dla danej produkcji (np.: zł/kg, zł/ tys. litrów, zł/szt.);

7. Kolumna 8:

- średni przychód z 3 ostatnich lat lub z 3 lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższych i najwyższych przychodach – wyliczenia dokonuje program Excel.

8. Kolumna 9:

- prognozowana wydajność w roku wystąpienia szkody - wyliczenia dokonuje program Excel w oparciu o zapisy dokonane w kolumnie 5;

9. Kolumna 10:

- prognozowana produkcja w roku wystąpienia szkody - wyliczenia dokonuje program Excel;

10. Kolumna 11:

- należy podać uzyskaną lub prognozowaną cenę sprzedaży w roku wystąpienia szkody w zł, uwzględniając wcześniej przyjęte jednostki wydajności dla danej produkcji (np.: zł/kg, zł/ tys. litrów, zł/szt.);

11. Kolumna 12:

- uzyskany lub prognozowany przychód w roku wystąpienia szkody w zł - wyliczenia dokonuje program Excel;

12. Kolumna 13:

- Kwota obniżonego przychodu w wyniku wystąpienia szkody – dla danego gatunku/produktu w zł - wyliczenia dokonuje program Excel.

Średnia wartość produkcji z trzech lat gospodarstwa obejmują wartość produkcji roślinnej i zwierzęcej - wyliczenia dokonuje program Excel.

Kwota obniżenia przychodu gospodarstwa w roku wystąpienia szkody uwzględnia produkcję roślinną i zwierzęcą - wyliczenia dokonuje program Excel.

Straty w gospodarstwie rolnym wyrażone w % średniej rocznej produkcji uwzględniają produkcję roślinną i zwierzęcą - wyliczenia dokonuje program Excel.

W protokole oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej w dziale dotyczącym **strat w środkach trwałych** (stado podstawowe zwierząt, budynki i maszyny oraz trwałych szkód w sadach i plantacjach wieloletnich) należy wypełnić poniżej opisane tabele:

Tabela „Straty w stadzie podstawowym zwierząt” - należy podać dane dotyczące szkód w zwierzętach gospodarskich w stadzie podstawowym powstałe wskutek niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

Tabela „Straty w środkach trwałych gospodarstwa” – należy wymienić poszczególne rodzaje budynków, maszyn lub gatunków roślin wieloletnich, w których wystąpiły szkody, podać ich liczbę w sztukach oraz określić wysokość szkód w zł.

Tabela „ Straty trwale w plantacjach wieloletnich (w tym w sadach i matecznikach)” – należy podać szkody występujące w danym gatunku/rodzaju uprawy, wiek roślin, ilość trwale zniszczonych roślin, wartość bieżąca roślin (zł), wskaźnik oceny bonitacyjnej.

Wartość odtworzeniowa roślin (zł) – wyliczenia dokonuje program Excel.

Wartość bieżąca roślin poszczególnych gatunków/rodzajów upraw z uwzględnieniem wieku, wskaźnikiem oceny bonitacyjnej – według K. Zmarlickiego – zawarta jest w: „*Szacowanie trwałych szkód w sadzie i w plantacjach roślin wieloletnich*”- zał. nr 2.

Zespół Komisji w celu obliczenia kwoty obniżenia przychodu posługuje się średnimi plonami i cenami:

- z gospodarstwa – na podstawie danych rachunkowych, innej ewidencji lub dokumentów będących w posiadaniu producenta rolnego, albo
- danych dla województwa wielkopolskiego pochodzących z Urzędu Statystycznego, WODR lub IERiGŻ-PIB oraz danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Rolniczej Informacji Rynkowej (dostępnym na stronie internetowej MRiRW), które potwierdzają uzyskiwanie plonów i cen w danym gospodarstwie.

Przemienne posługiwanie się danymi pochodzącymi z gospodarstwa i danymi statystycznymi dopuszczalne jest jedynie w sytuacji, gdy brak jest jednolitych danych pochodzących z jednego źródła. Pomocnicze dane dotyczące średnich cen i plonów w województwie

wielkopolskim umieszczone są na stronie internetowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu www.poznan.uw.gov.pl w zakładce „Załatw sprawę” / „Szkody w rolnictwie” / „Szkody 2013 r.”

W przypadku szacowania strat w uprawach rolnych na podstawie danych z gospodarstwa rolnego rolnik jest zobowiązany do przedłożenia stosownego oświadczenia o uzyskiwanych plonach i cenach w trzech latach poprzedzających rok, w którym wystąpiło niekorzystne zjawisko atmosferyczne w zakresie produkcji roślinnej (zał. nr 3).

W przypadku prowadzenia produkcji towarowej zwierząt niezbędne jest złożenie oświadczenia dotyczącego produkcji towarowej zwierząt (zał. nr 4). Oświadczenie w zakresie posiadanych gatunków zwierząt, ich ilości oraz wydajności (kol.2, 3 i 4) producent rolny wypełnia obowiązkowo. W przypadku nieposiadania dokumentów potwierdzających średnią roczną wydajność od jednej sztuki z 3 ostatnich lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższej i najwyższej produkcji oraz średnią cenę sprzedaży z 3 ostatnich lat lub z 3 lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok wystąpienia szkody, z pominięciem roku o najniższej lub najwyższej, a także w sytuacji, gdy brak jest danych statystycznych w tym zakresie, rolnik składa oświadczenie o średniej rocznej wydajności (kol. 4 oświadczenia), natomiast jako ceny sprzedaży (kol. 7 i 11 imiennego protokołu) przyjmuje się dane statystyczne.

Producent rolny, na żądanie Zespołu Komisji, ma obowiązek przedstawić dokumenty, na podstawie których złożył oświadczenia.

W przypadku posiadania przez rolnika gruntów w kilku gminach, Zespół Komisji pracujący na terenie gminy, na której rolnik posiada siedzibę gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego produkcji rolnej dokonuje oszacowania szkód na gruntach znajdujących się na terenie tej gminy, a protokół zbiorczy określający straty w całym gospodarstwie sporządza posiłkując się protokołami z innych gmin, na terenie których rolnik posiada grunty rolne, według załączonego wzoru – zał. nr 5.

Protokoły sporządzone przez Zespoły Komisji z pozostałych gmin stanowią integralną część protokołu obejmującego całość gospodarstwa.

Również we wniosku kierowanym do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wyrażenie zgody na uruchomienie preferencyjnych kredytów na wznowienie produkcji dany rolnik powinien być uwzględniony tylko raz w gminie właściwej ze względu na siedzibę gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego produkcji rolnej. W związku z tym, w zestawieniu zbiorczym szkody rolnika w skali całego gospodarstwa lub działu specjalnego produkcji rolnej posiadającego grunty na terenie kilku gmin wykazane winny być w gminie, w której gospodarstwa rolne lub dział specjalny produkcji rolnej posiada swoją siedzibę.

Zespół Komisji, niezwłocznie po zakończeniu prac związanych z szacowaniem szkód, przekazuje do Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu zbiorcze zestawienie strat dla gminy według określonego wzoru (zał. nr 6) oraz imienną listę rolników, którym oszacowano straty według określonego wzoru (zał. nr 7).

Wojewoda Wielkopolski, na podstawie zbiorczych zestawień strat z poszczególnych gmin w terminie trzech miesięcy od dnia uzyskania informacji o wystąpieniu skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, występuje z wnioskiem do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wyrażenie zgody na uruchomienie preferencyjnej linii kredytowej na wznowienie produkcji dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej uszkodzonych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Wydział Infrastruktury i Rolnictwa WUW przekazuje gminom informację o zgodzie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na uruchomienie procedury otwarcia preferencyjnej linii kredytowej na wznowienie produkcji.

Preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji w przypadku jego uruchomienia w I półroczu 2013 roku może być udzielony do dnia 31 grudnia 2013 r., a przypadku uruchomienia w II półroczu może być udzielony do dnia 30 czerwca 2014 roku.

Po uruchomieniu preferencyjnej linii kredytowej rolnicy mogą występować do właściwego terenowo Zespołu Komisji o wydanie opinii wojewody do wniosku kredytowego.

Zespół Komisji sporządza projekt opinii w dwóch egzemplarzach (wzory opinii – zał. nr 1) i przekazuje go do właściwego terytorialnie Zespołu Doradczego w powiecie Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu wraz z imiennym protokołem oszacowania strat (oryginał protokołu). Zespół Doradczy sprawdza pod względem merytorycznym projekt opinii wraz z protokołem oszacowania strat i potwierdza te działania poprzez odpowiednią adnotację kierownika Zespołu Doradczego na protokole oszacowania strat.

Po sprawdzeniu projekty opinii (w dwóch egzemplarzach) wraz z protokołem oszacowania strat (oryginał protokołu) Zespół Doradczy w powiecie przekazuje niezwłocznie do Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa WUW celem ich weryfikacji pod względem formalno- prawnym.

Wydział Infrastruktury i Rolnictwa WUW przedkłada projekt opinii do akceptacji Wojewodzie Wielkopolskiemu.

Wydana opinia zostaje wprowadzona do rejestru wydanych opinii rolników ubiegających się o kredyt preferencyjny i przekazana do poszczególnych gmin.

Rejestr opinii jest na bieżąco aktualizowany. Wydział Infrastruktury i Rolnictwa WUW na bieżąco monitoruje stopień wykorzystania linii kredytowej.

Gminy przekazują opinię wojewody zainteresowanym rolnikom.

z-ca Dyrektora Wydziału
Infrastruktury i Rolnictwa
Aida Januskiewicz-Piotrowska